

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslanců Mariana Jurečky, Jana Bartoška a dalších na vydání zákona o úpravách poskytování ošetrovného v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii, a o změně zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 1031)

Vláda na své schůzi dne 26. října 2020 projednala a posoudila návrh zákona o úpravách poskytování ošetrovného v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii, a o změně zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k tomuto návrhu **nesouhlasné stanovisko**, a to zejména z následujících důvodů:

1. Vláda především zdůrazňuje, že podstatou předloženého návrhu zákona primárně není poskytování ošetrovného při vyhlášení mimořádných opatření při epidemii nebo při jejich trvání, protože vyhlášení mimořádných opatření jako podmínku pro poskytování ošetrovného návrh zákona neobsahuje. Ošetrovné by mělo být poskytováno v období od 1. září 2020 do 30. června 2021 podle změněných pravidel ve všech případech, tedy i v situaci, kdy žádné mimořádné opatření z důvodu epidemie ještě vyhlášeno nebylo, nebo jeho platnost již skončila. Předložený návrh tak ztrácí charakter zvláštního zákona pro případ mimořádných opatření při epidemii, jakkoli je takové tvrzení obsaženo i v důvodové zprávě k němu.
2. Vláda současně upozorňuje, že svým usnesením č. 993 dne 8. října 2020 schválila vládní návrh zákona, který se týká poskytování ošetrovného v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii a předložila jej Poslanecké sněmovně, kterou byl dne 21. října 2020 schválen. Předložený návrh zákona se v této souvislosti jeví jako nadbytečný.
3. Pro úplnost vláda upozorňuje na nejzávažnější nedostatky úpravy poslaneckého návrhu zákona:
 - Bez jakékoli vazby na existenci a trvání mimořádných opatření při epidemii je navrženo v období od 1. září 2020 do 30. června 2021 zvýšení ošetrovného z 60 % na 80 % denního vyměřovacího základu. Výše ošetrovného stanovená jako 80 % denního vyměřovacího základu tak přesahuje 90 % čisté mzdy a byla

by demotivujícím opatřením ve vztahu k výkonu zaměstnání. Zároveň by navržená výše ošetřovného představovala neúměrnou zátěž pro státní rozpočet.

- Návrh zákona zakládá v období od 1. září 2020 do 30. června 2021 nárok na ošetřovné též zaměstnancům činným na základě dohody o pracovní činnosti a dohody o provedení práce, ačkoliv podle zákona o nemocenském pojištění běžně nárok na ošetřovné nemají. Důvodem jejich nezařazení do okruhu osob s nárokem na ošetřovné podle zákona o nemocenském pojištění je charakter jejich činnosti. Pouze s ohledem na mimořádnost situace v souvislosti s dlouhodobou péčí o dítě z důvodu přijatých mimořádných opatření při epidemii byl nárok na ošetřovné těmto osobám na dobu platnosti mimořádných opatření založen. Návrh zákona tento princip popírá.
- Podle ustanovení § 9 odst. 1 návrhu zákona by se mělo postupovat zpětně již od 1. září 2020 do dne nabytí účinnosti zákona. Zpětně by mělo nastat i navýšení ošetřovného (§ 9 odst. 2 návrhu zákona), a to od 1. září 2020 na 80 %. Stanovuje se lhůta 30 dnů na doplacení dávky do 80 %. Tato lhůta je vzhledem ke kapacitním možnostem České správy sociálního zabezpečení nereálná. Výpočet doplatků by se netýkal pouze měsíce září 2020, ale celého období od 1. září 2020 do účinnosti zákona. Případy doplatků by v takovém případě musely být vyhledány a následně ručně zpracovány; automatické doplacení přitom nelze zajistit. Prioritu přitom musí mít zpracování nových žádostí, aby ošetřovné bylo vyplaceno co nejdříve těm zaměstnancům, kteří zůstávají bez příjmu z výdělečné činnosti.